

Finansutskottets betänkande 2024/25:FiU19

Utökade skyldigheter att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten

---

Sammanfattning

Utskottet antar regeringens förslag att de uppgiftsskyldigheter som regleras i lagen om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten ska kompletteras i vissa avseenden.

Förslagen innebär att Utbetalningsmyndigheten ska kunna utföra sin verksamhet med bl.a. dataanalyser och urval samt granskningar på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Utbetalningsmyndigheten ska även få tillgång till det s.k. konto- och värdefackssystemet för att på ett effektivare sätt kunna hämta in de uppgifter om fysiska eller juridiska personers förhållande till kreditinstitut som myndigheten har rätt att ta del av.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2025.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (S).

Behandlade förslag

Proposition 2024/25:45 Utökade skyldigheter att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Utökade skyldigheter att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten	5
Särskilt yttrande	7
Utökade skyldigheter att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten (S)	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Utökade skyldigheter att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2023:456) om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten,

2. lag om ändring i lagen (2020:272) om konto- och värdefackssystem.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:45 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 23 januari 2025

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Oscar Sjöstedt (SD), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Jan Ericson (M), Charlotte Quensel (SD), Eva Lindh (S), Ida Drougge (M), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L), Peder Björk (S), Joakim Sandell (S) och Ilona Szatmári Waldau (V).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2024/25:45 Utökade skyldigheter att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten.

I propositionen lämnar regeringen lagförslag som innebär att de uppgiftsskyldigheter som regleras i lagen (2023:456) om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten ska kompletteras i vissa avseenden för att Utbetalningsmyndigheten ska kunna utföra sin verksamhet med bl.a. dataanalyser och urval samt granskningar på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Regeringen föreslår även att Utbetalningsmyndigheten ska få tillgång till det s.k. konto- och värdefackssystemet för att på ett effektivare sätt kunna hämta in de uppgifter om fysiska eller juridiska personers förhållande till kreditinstitut som myndigheten har rätt att ta del av.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslaget har granskats av Lagrådet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2025.

Utskottets överväganden

Utökade skyldigheter att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lagen om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten och lagen om konto- och värdefackssystem.

Jämför det särskilda yttrandet (S).

Propositionen

Uppgifter av betydelse för administrationen av systemet med transaktionskonto

Uppgiftsskyldigheten som avser uppgifter av betydelse för utbetalningar via systemet med transaktionskonto ska förtydligas så att det framgår att de uppgiftsskyldiga myndigheterna ska lämna de uppgifter till Utbetalningsmyndigheten som den behöver för att administrera systemet med transaktionskonto och inte endast för att administrera utbetalningarna. Förslaget innebär enligt regeringen att uppgiftsskyldighetens omfattning förtydligas.

Uppgifter av betydelse för dataanalyser och urval

Regeringen föreslår att skyldigheten för Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och arbetslöshetskassorna att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten om beslut som rör ekonomiska förmåner eller ekonomiska stöd ska utökas och även gälla de omständigheter som har legat till grund för ett sådant beslut eller som har haft betydelse för verkställigheten av det.

Återkoppling på underrättelser

Regeringen föreslår att en statlig myndighet eller en arbetslöshetskassa som har mottagit en underrättelse från Utbetalningsmyndigheten om en felaktig utbetalning på begäran ska lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten om vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av underrättelsen och även resultatet av dessa åtgärder.

Tillgång till uppgifter genom konto- och värdefackssystemet

Regeringen föreslår att Utbetalningsmyndigheten ska få tillgång till uppgifter genom konto- och värdefackssystemet för att genomföra fördjupade granskningar.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Ändringarna i lagen om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten och lagen om konto- och värdefackssystem ska träda i kraft den 1 mars 2025.

Enligt regeringen behövs inte några övergångsbestämmelser.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

Särskilt yttrande

Utökade skyldigheter att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten (S)

Mikael Damberg (S), Gunilla Carlsson (S), Eva Lindh (S), Peder Björk (S) och Joakim Sandell (S) anför:

Sverige måste växla upp insatserna kring bekämpandet av ekonomisk brottslighet, penningtvätt, välfärdsbrott och bedrägerier. Den brottsligheten undergräver välfärdsstaten, fräter på tilliten och hotar seriösa aktörer på marknaderna. De här typerna av brott är även nära knutna till annan kriminalitet, inom såväl organiserad brottslighet som arbetslivskriminalitet.

I ett steg att stävja den ekonomiska brottsligheten och välfärdsbrottsligheten så initierade den socialdemokratiska regeringen införandet av Utbetalningsmyndigheten. Syftet med den nya myndigheten är att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Vi är mycket glada över att myndigheten nu är igång med sitt viktiga arbete. Men nu är det viktigt att regeringen förvaltar det arbete vi socialdemokrater gjort och att de inte schabblar bort korten. I den här propositionen läggs förslag baserade på den utredningen socialdemokraterna tillsatte i mars 2022 – det är bra. Men arbetet stannar inte där.

Förslagen handlar om att Utbetalningsmyndigheten ska få tillgång till mer data för att genomföra sitt arbete. Men regeringen går kortare än utredarens förslag. Regeringen vill inte att Utbetalningsmyndigheten ska få tillgång till ytterligare uppgifter såsom brottsliga tillvägagångssätt eller andra oegentligheter. Regeringen medger också att deras förslag innebär att uppsåtsbedömningar eller huruvida en brottsanmälan lett till friande eller fällande dom i de flesta fall inte kommer kunna lämnas till Utbetalningsmyndigheten.

För oss är arbetet mot den ekonomiska brottsligheten och mot välfärdsbrottsligheten en grundfråga. Att strypa pengaflödet är en nyckel i att komma åt gängen och bryta våldsutvecklingen. Därför är det av yttersta vikt att Utbetalningsmyndigheten får alla de verktyg de behöver för att bedriva sitt arbete och varför det kan finnas andra förslag för att förbättra förutsättningarna för myndigheten att agera.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2024/25:45 Utökade skyldigheter att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2023:456) om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2020:272) om konto- och värdefackssystem.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:456) om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2023:456) om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten

dels att 2 och 3 §§ och rubriken närmast före 2 § ska ha följande lydelse, *dels* att det ska införas en ny paragraf, 11 §, och närmast före 11 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Uppgifter av betydelse för utbetalningar via systemet med transaktionskonto

Uppgifter av betydelse för administrationen av systemet med transaktionskonto

2 §

De myndigheter vars utbetalningar ska administreras via systemet med transaktionskonto enligt lagen (2023:454) om transaktionskonto vid Utbetalningsmyndigheten ska lämna de uppgifter till Utbetalningsmyndigheten som den behöver för att administrera *utbetalningarna*.

De myndigheter vars utbetalningar ska administreras via systemet med transaktionskonto enligt lagen (2023:454) om transaktionskonto vid Utbetalningsmyndigheten ska lämna de uppgifter till Utbetalningsmyndigheten som den behöver för att administrera *systemet med transaktionskonto*.

3 §

Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och arbetslöshetskassorna ska lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten om

1. beslut som rör ekonomiska förmåner eller ekonomiska stöd,

1. beslut som rör ekonomiska förmåner eller ekonomiska stöd *och de omständigheter som har legat till grund för ett sådant beslut eller som har haft betydelse för verkställigheten av det*,

2. kontaktuppgifter för fysiska och juridiska personer som omfattas av ett beslut om ekonomiska förmåner eller ekonomiska stöd samt uppgivna kontaktpersoner och ombud, och

3. arbetsgivare, intygsgivare, kontaktperson, sökande och kontaktuppgifter till dessa, i de fall uppgifterna gäller arbetsgivarintyg.

Arbetsförmedlingen ska även lämna uppgifter om leverantörer som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen samt företrädare, kontaktpersoner och kontaktuppgifter för dessa.

Arbetslöshetskassorna ska även lämna uppgifter om ägande, ledningsuppdrag och annat engagemang i en näringsverksamhet som sökanden har lämnat vid en anmälan om arbetslöshet samt identifikations- och kontaktuppgifter för näringsverksamheten.

Återkoppling på underrättelser

11 §

En statlig myndighet eller en arbetslöshetskassa som har mottagit en underrättelse från Utbetalningsmyndigheten om en felaktig utbetalning ska på begäran lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten om vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av underrättelsen och resultatet av dessa.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2025.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2020:272) om konto- och värdefackssystem

Härigenom föreskrivs att 3 a § lagen (2020:272) om konto- och värdefackssystem ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §¹

Följande myndigheter ska, om de enligt annan författning har rätt att begära att få ta del av uppgifterna, få tillgång till uppgifter genom konto- och värdefackssystemet:

1. Skatteverket för att

- utföra revision och annan kontrollverksamhet,
- fullgöra Sveriges åtaganden att lämna upplysningar inom ramen för Sveriges deltagande i det administrativa samarbetet inom Europeiska unionen i fråga om beskattning eller andra avtal som medför en skyldighet att lämna upplysningar i skatteärenden, *och*

2. Kronofogdemyndigheten för att

- utreda om någon har egendom som kan tas i anspråk för utmätning, kvarstad eller betalningssäkring,
- utöva tillsyn över meddelade näringsförbud,
- fullgöra Sveriges åtaganden vid gränsöverskridande unionsförfaranden i fråga om kvarstad på bankmedel i mål och ärenden av privaträttslig natur,
- lämna upplysningar inom ramen för Sveriges deltagande i det administrativa samarbetet inom Europeiska unionen i fråga om informationsutbyte mellan medlemsstaternas socialförsäkringsinstitutioner.

- fullgöra Sveriges åtaganden att lämna upplysningar inom ramen för Sveriges deltagande i det administrativa samarbetet inom Europeiska unionen i fråga om beskattning eller andra avtal som medför en skyldighet att lämna upplysningar i skatteärenden,
- lämna upplysningar inom ramen för Sveriges deltagande i det administrativa samarbetet inom Europeiska unionen i fråga om informationsutbyte mellan medlemsstaternas socialförsäkringsinstitutioner, *och*

3. Utbetalningsmyndigheten för att genomföra fördjupade granskningar.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2025.

¹ Senaste lydelse 2022:618.